

Evangelium z ostrova Patmos

Texty na tento týden

Zj 1,1–8; J 14,1–3; Dt 29,28; J 14,29; Ř 1,7; Fp 3,20; Da 7,13.14

Základní verš

„Blaze tomu, kdo předčítá slova tohoto proroctví, a blaze těm, kdo slyší a zachovávají, co je tu napsáno, neboť čas je blízko.“ (Zj 1,3)

Před více než devatenácti stoletími během svého vyhnanství na malém kamenném ostrově v Egejském moři známém jako Patmos (Zj 1,9) měl apoštol Jan vidění, jež zaznamenal v knize Zjevení. Ve Zj 1,3 zaznívá požehnání pro ty, kteří knihu čtou, slyší její poselství a zachovávají to, co je v ní napsáno (porovnej s L 6,47.48). Tento verš popisuje shromáždění věřících, kteří poslouchají poselství knihy. Požehnání však přichází nejen proto, že poselství knihy čtou nebo slyší, ale i proto, že proročká slova zachovávají – řídí se jimi (Zj 22,7).

Proroctví ze Zjevení jsou vyjádřením Boží péče o svůj lid. Připomínají nám krátkost a křehkost života, poukazují na spasení v Ježíši, na jeho službu jako našeho nebeského velekněze a Krále a na naše povolání hlásat evangelium.

Biblická proroctví jsou jako svíce svítící na temném místě (2Pt 1,19). Jejich cílem je přinést poučení pro náš současný život a naději pro budoucnost. Tyto proročké pokyny budeme potřebovat po celou dobu až do Kristova návratu a ustanovení věčného Božího království.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NÁZEV KNIHY

¹Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh, aby svým otrokům ukázal, co se má brzo stát. On to prostřednictvím svého anděla naznačil svému otroku Janovi. ²Ten dosvědčil Boží slovo a svědectví Ježíše Krista, vše, co uviděl. (Zj 1,1.2; ČSP)

Osobní studium

Jak rozumíš úvodu knihy Zjevení? O kom (a o čem) je podle úvodních veršů tato kniha?

Zjevení 1,1 představuje knihu jako „Zjevení Ježíše Krista, které mu dal Bůh“ (ČSP) nebo „Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu“ (ČEP). Slovo zjevení je překladem řeckého slova *apokalypsis*, což znamená „odhalení“ nebo „odkrytí“ (to je skutečný význam slova „apokalypsa“). Zjevení je tedy odhalením Ježíše Krista. Jde o zjevení, které pochází od Ježíše a je o Ježíši. Zjevení přichází od Boha skrze Ježíše Krista (Zj 22,16) a kniha svědčí o tom, že Ježíš je i hlavním předmětem jejího zájmu. Zjevení je knihou, v níž Ježíš zjevuje svému lidu sebe sama a vyjadřuje zájem a péči o svůj lid.

Ježíš je hlavní postavou knihy Zjevení. Kniha hned na začátku obrací pozornost na Ježíše (Zj 1,5–8) a v závěru zaznívají jeho slova (Zj 22,12–16). „Ať promlouvá Daniel, ať hovoří Zjevení a ať nám řeknou, co je pravda. Ale ať mluvíte o jakékoliv části proroctví,

vyvyšte Ježíše jako středobod vši naděje, kterým je „potomek z rodu Davidova, jasná hvězda jitrní (Zj 22,16)“ (6T 62)

Je důležité mít na paměti, že Ježíš ze Zjevení je tentýž Ježíš, kterého představují evangelia. Zjevení pokračuje v popisu Ježíše a díla záchrany, které koná ve prospěch svého lidu, jak o tom hovoří i evangelia. Kniha Zjevení se zaměřuje na jiné aspekty Ježíšovy služby a jeho působení. Dalo by se říci, že kniha Zjevení pokračuje tam, kde evangelia končí, a navazuje na Ježíšovo vzkříšení a jeho nanebevstoupení.

Spolu s Listem Židům také kniha Zjevení zdůrazňuje Ježíšovu nebeskou službu. Ukazuje, že Ježíš byl po svém vzkříšení slavnostně uveden do své královské a kněžské služby v nebeské svatyni. Bez Zjevení (nebo Listu Židům) by naše poznání o Kristově velekněžské službě v nebesích, kterou koná pro svůj lid, bylo velmi omezené. Ale kniha Zjevení (spolu s Listem Židům) nám přináší jedinečný pohled na službu Ježíše Krista.

Aplikace

Přečti si text J 14,1–3. Jak ti toto zaslíbení pomáhá lépe pochopit, co pro nás Ježíš právě teď dělá v nebesích? Jak bys mohl tuto naději předat druhým lidem?

CÍL KNIHY ZJEVENÍ

Skryté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům, abychom dodržovali všechna slova tohoto zákona. (Dt 29,28)

Zjevení, které Bůh dal Ježíši Kristu, aby ukázal svým služebníkům, co se má brzo stát... (Zj 1,1a)

Osobní studium

V textu Zj 1,1 se dozvídáme, že cílem knihy je ukázat (odhalit) budoucí události, které mají svůj počátek v době, kdy byla kniha napsána. Každý, kdo zná obsah knihy Zjevení, si všimne, že předpovědi událostí – těch, které se již (minimálně z našeho dnešního pohledu) udály, nebo těch, které jsou stále budoucností (opět z našeho dnešního pohledu) – zabírají většinu obsahu knihy.

Hlavním smyslem biblických proroctví je zprostředkovat ujištění, že ať již budoucnost přinese cokoli, Bůh vládne, o všem ví a má nad vším kontrolu. Kniha Zjevení právě o tom hovoří: ujišťuje nás, že Ježíš Kristus je se svým lidem nejen během celé historie, ale i během znepokojujících závěrečných událostí.

Z toho vyplývá, že proroctví obsažená ve Zjevení mají dva praktické cíle: ukázat nám, jak žít dnes a jak se připravit na budoucnost.

Jak ti text Dt 29,28 pomáhá lépe pochopit, proč neznáme vše a proč pro nás některé

věci zůstávají zahalené? Co je podle tohoto verše důvodem, že nám něco bylo odhaleno? Jinými slovy, proč nám to Bůh zjevil? (Viz také Zj 22,7)

Cílem proctví ze Zjevení, která se týkají času konce, není uspokojit náš všeobecný zájem o budoucnost. Kniha zjevuje pouze ty aspekty budoucnosti, které znát potřebujeme. Vážnost toho, co se bude dít, nám pomáhá uvědomit si, jak moc jsme závislí na Bohu a proč ho máme brát vážně a poslouchat ho.

Během století se v souvislosti s událostmi konce času objevilo mnoho různých spekulací a senzacechtivosti. Mnoho lidí nesmírně zbohatlo na tom, že mluvili o velmi blízkém konci (týdny nebo měsíce) a zmocnili se peněz vystrašených věřících. Prý je nutně potřebovali pro svou službu – protože konec je přece tak blízko. Konec však nikdy nenastal a lidé zůstali zklamaní a znechucení. Tak jako mnoho jiných darů, které nám Bůh dává, i proroctví je možné zneužít a překroutit.

Aplikace

Přečti si text J 14,29. Jaký princip týkající se proroctví se nachází v tomto verši? Jak mu rozumíš? Proč je tento princip důležitý?

SYMBOLICKÝ JAZYK KNIHY ZJEVENÍ

Tu jsem viděl, jak se z moře vynořila dravá šelma o deseti rozích a sedmi hlavách; na těch rozích deset královských korun a na hlavách jména urážející Boha. (Zj 13,1)

¹V prvním roce vlády Belšasara, krále babylónského, viděl Daniel sen, vidění mu prošla hlavou na jeho lůžku. Hned tedy v hlavních rysech ten sen popsal. ²Daniel řekl: „Viděl jsem v nočních vidění, hle, čtyři nebeské větry rozbouřily Velké moře. ³A z moře vystoupila čtyři veliká zvířata, odlišná jedno od druhého.“ (Da 7,1–3)

Osobní studium

Porovnej texty Zj 13,1; Da 7,1–3 a Ez 1,1–14. Co mají tato tři vidění společného? Jak jim rozumíš?

Zj 1,1 dále říká: „...naznačil to prostřednictvím anděla svému služebníku Janovi.“ V tomto verši se nachází výraz, který je velmi důležitý pro celou knihu. Slovo *naznačil* je překladem řeckého slovesa *sémainó*, které by se dalo doslova přeložit jako „ukázat prostřednictvím symbolických znamení“. Toto slovo se nachází v řeckém překladu Starého zákona (v Septuagintě) v textu, v němž Daniel vysvětluje králi Nebúkadnesarovi, že prostřednictvím obrazu sochy zhotovené ze zlata, stříbra, bronzu a železa „...Bůh dal králi poznat, co se v budoucnu stane“ (Da 2,45). Takovým způsobem Jan naznačuje čtenářům, že scény a události popsané ve Zjevení mu byly ukázány v symbolech a prostřednictvím vidění. Pod vedením Ducha Jan věrně zaznamenal tyto symbolické obrazy tak, jak je viděl ve svých viděních (Zj 1,2).

To je také důvod, proč nemůžeme na většině míst vykládat jazyk prorocství ve Zjevení doslovně. Při čtení Bible je obecným pravidlem, že text máme chápat doslovně – kromě případů, kdy text jasně odkazuje na symbolický jazyk. Naopak při čtení kni-

hy Zjevení musíme text vykládat a chápat symbolicky – kromě případů, kdy text jasně ukáže na doslovný význam daných slov.

Když si při studiu knihy Zjevení budeme uvědomovat její symbolický charakter, ochrání nás to před překroucením nebo nepochopením jejího prorockého poselství. Ve snaze určit smysl symbolů použitých v knize Zjevení si musíme dát pozor, abychom do textu nevkládali významy, které vycházejí z lidské představivosti nebo z běžně rozšířeného významu těchto symbolů v naší kultuře. Namísto toho musíme hledat v Bibli a snažit se pochopit význam symbolů, který najdeme na jejich stránkách. Jen tak můžeme správně pochopit smysl symbolů použitých v knize Zjevení.

Když se budeme snažit o rozluštění symbolů ve Zjevení, musíme si uvědomit, že většina z nich vychází ze Starého zákona. Bůh vedl Jana tak, aby budoucnost popisoval jazykem minulosti. Prostřednictvím toho si máme uvědomit, že skutky spasení, které bude Bůh konat v budoucnosti, budou velmi podobné skutkům spasení, které udělal v minulosti. To, co vykonal pro lidi v minulosti, bude pro ně dělat i v budoucnosti. Když se tedy budeme snažit rozluštit symboly a obrazy v knize Zjevení, musíme se v první řadě soustředit na text Starého zákona.

Aplikace

Proč je podle tebe kniha Zjevení napsána v symbolech? V čem má takové symbolické vyjádření výhodu? V čem naopak spočívá jeho nevýhoda?

BŮH VE ZJEVENÍ

„Jan sedmi církvím v Asii: Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů před jeho trůnem⁵ a od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů... (Zj 1,4,5)

Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti: milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. (Ř 1,7)

Osobní studium

Zjevení začíná pozdravem, který je podobný pozdravům v Pavlových listech. Kniha Zjevení byla pravděpodobně v Janově době zaslána jako dopis sedmi sborům v Malé Asii (Zj 1,11). Zjevení však nebylo napsáno jen pro ně, ale pro všechny generace křesťanů v dějinách.

Porovnej oba úvodní texty. Jaký společný pozdrav se v těchto verších nachází a kdo tento pozdrav vyslovil?

V obou listech se objevuje pozdrav charakteristický pro epištoly: „Milost vám a pokoj.“ Tato fráze vychází z řeckého pozdravu charis (milost) a z hebrejského pozdravu šalom (klid, pohoda, prosperita). Na základě textu ve Zjevení (Zj 1,4,5) můžeme poznat, že dárci milosti a klidu jsou všechny tři osoby Trojice.

Bůh Otec je popsán jako ten, „který jest a který byl a který přichází“ (Zj 1,8 a 4,8). Toto vyjádření je odkazem na jméno, kterým se představuje Hospodin (Jahve): „Jsem, který jsem“ (Ex 3,14). Toto jméno odkazuje na věčnou Boží existenci.

Duch svatý je v tomto textu představen jako „sedm duchů“ (porovnej s verši Zj 4,5 a 5,6). Sedmička je číslo plnosti. Označení „sedm duchů“ souvisí se sedmi sbory, v nichž působí Duch svatý. Tento obraz odkazuje na všudypřítomnost Ducha a na to, že během celých dějin neustále působí uprostřed Božího lidu. Díky tomu může církev naplňovat své povolání.

Ježíš Kristus je charakterizován třemi tituly: věrný svědek, prvorozený z mrtvých a vládce králů země (Zj 1,5). Tyto tituly odkazují na jeho smrt na kříži, vzkříšení a vládu v nebesích. Jan poté připomíná, co pro nás Ježíš vykonal a koná: (1) miluje nás, (2) svou krví nás zprostil hříchů a (3) učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce (Zj 1,5,6).

Skutečnost, že nás Ježíš miluje, odkazuje v řeckém textu na Ježíšovu trvalou lásku, která zahrnuje minulost, přítomnost i budoucnost. Ten, který nás miluje, nás svou krví vysvobodil z našich hříchů. V řečtině slovo osvobodil poukazuje na dílo ukončené v minulosti: když Ježíš zemřel na kříži, zajistil dokonalé a úplné odpuštění našich hříchů.

Aplikace

Verš Ef 2,6 charakterizuje vykoupené jako ty, kteří byli vzkříšeni spolu s Ježíšem a nyní sedí s Ježíšem na nebeském trůnu. Jak tomu rozumíš? Co pro tebe znamená, že se již nyní můžeš těšit z toho, že patříš ke králům a kněžím (Zj 1,6), přestože stále žijeme na tomto hříchem zničeném světě? Jak tato skutečnost ovlivňuje tvůj život?

KLÍČOVÁ MYŠLENKA KNIHY ZJEVENÍ

“Hle, přichází v oblacích! Uzří ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou kvůli němu naříkat všechna pokolení země. Tak jest, amen. ⁸Já jsem Alfa i Omega, praví Pán Bůh, ten, který jest a který byl a který přichází, Všemohoucí. (Zj 1,7.8)

Osobní studium

Závěrečná část úvodu Zjevení ukazuje na skutečný smysl celé knihy: návrat Ježíše v moci a slávě. Kristovo zaslíbení, že se znovu vrátí, se třikrát opakuje i v závěru knihy (Zj 22,7.12.20).

Soustřeď se znovu na text Zj 1,7.8. Vyjádření v těchto verších vycházejí z několika prorockých textů: Da 7,13.14; Za 12,10 a Mt 24,30. Co tyto texty říkají o Ježíšově druhém příchodu?

Podle Zjevení je Ježíšův druhý příchod cílem, ke kterému spějí celé dějiny. Druhý příchod představuje závěr dějin světa poznamenaného hříchem a je počátkem věčného Božího království. Znamená také definitivní osvobození od zla, utrpení, bolesti a smrti.

Podobně jako celý Nový zákon mluví i text Zj 1,7 o doslovném, viditelném a osobním Kristově příchodu v majestátu a slávě. Všichni žijící lidé a také ti, kteří ho „probodli“, budou svědky Kristova příchodu. Tato slova poukazují na mimořádné vzkříšení některých lidí těsně před Kristovým příchodem, které zahrnuje ty, co ho dali ukřižovat. Ano, Ježíš přinese vysvobození těm, kteří na něj čekali. Zároveň však přinese

odsouzení těm obyvatelům země, kteří zavrhli jeho milost a lásku.

Jistota Kristova příchodu je v textu potvrzena slovy: „Tak jest, amen“ (Zj 1,7). Slovní spojení *tak jest* je překladem řeckého slova *nai* (znamená „ano“, „jistě“, „určitě“). Slovo *amen* je zase hebrejský výraz vyjadřující důrazné potvrzení. Dohromady tato slova vyjadřují určitost a naprostou jistotu. Obě slova se nacházejí také v závěru knihy Zjevení (Zj 22,20).

„Více než tisíc osm set let prošlo od doby, kdy Spasitel vyslovil zaslíbení o svém příchodu. Během těchto staletí naplňovala jeho slova srdce věrných odvahou. Toto zaslíbení se zatím nenaplnilo. Hlas Dárce života ještě nepovolal svaté ze spánku v jejich hrobech. Tím však tato slova nejsou méně jistá než v době, kdy byla vyslovena. Bůh naplní své slovo ve svém vlastním čase. Měl by být nyní někdo znechucen nebo unaven? Měli bychom se vzdát naší víry, když už jsme tak blízko věčnosti? Měl by někdo říci: Město je ještě velmi daleko? Ne, ne. Ještě chvíli a uvidíme Krále v jeho nádheře. Ještě chvíli a setře nám z očí všechny naše slzy. Ještě okamžik a postaví nás neposkvřené s plesáním před svou slávu.“ (AR, 13. listopad 1913)

Aplikace

Dané zaslíbení je jen tak silné, jak důvěryhodná je osoba, která je vyslovila a je schopná ho naplnit. Zaslíbení o druhém příchodu Ježíše Krista nám dal samotný Bůh, který v minulosti naplnil všechna svá zaslíbení. Dává ti toto vědomí jistoty, že se Kristus vrátí přesně tak, jak o tom mluví zaslíbení?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Toto zjevení mělo být ponaučením a útěchou pro křesťanskou církev všech dob. ... Zjevení je něco, co je nám odhaleno. Sám Pán zjevil svému služebníkovi tajemství obsažená v této knize a přeje si, aby o nich mohli přemýšlet všichni lidé. Pravdy zaznamenané ve Zjevení jsou určeny jak těm, kdo budou žít v posledních dnech dějin této země, tak Janovým současníkům. Některé události vylíčené v tomto proroctví se již naplnily, jiné právě probíhají; některé popisují závěr velkého sporu mezi mocnostmi temnoty a Knížetem nebes, jiné nám odhalují vítězství a radost vykoupených na nové zemi.

Ti, kdo nedokážou vysvětlit význam každého symbolu ve Zjevení, by se neměli domnívat, že pro ně nemá smysl tuto knihu zkoumat a snažit se pochopit pravdu, která je v ní obsažena. Ten, který zjevil tato tajemství Janovi, umožní člověku, který usilovně hledá pravdu, aby již nyní alespoň v náznaku zakusil nebeské věci. Lidé, kteří jsou ochotni přijmout pravdu, dostanou schopnost porozumět učení této knihy a obdrží požehnání zaslíbená všem, kdo „slyší a zachovávají, co je tu napsáno“ (Zj 1,3).“ (AA 583–585; PNL 336.337)

Otázky k rozhovoru

1. *Pokud je kniha Zjevení odhalením Ježíše Krista, proč má dnes slovo apokalypsa tak negativní význam? Co nám to říká o všeobecném pohledu křesťanů na knihu Zjevení? Proč se tak často spojuje s proroctvími v knize Zjevení pojem strach?*
2. *Uvažujte o falešných předpovědích, které v průběhu uplynulých desetiletí vyslovilo v souvislosti s koncem světa a druhým příchodem Ježíše Krista mnoho lidí. Bez ohledu na charakter a motivy lidí, kteří s těmito předpověďmi vystoupili (a které často ani neznáme), v čem spočívají negativní důsledky těchto nesplněných předpovědí? Co asi prožili ti, kteří těmito předpověďmi uvěřili? Do jakého světla staví křesťanství nesplněné předpovědi jako takové v očích těch, kteří v zaslíbení o druhém příchodu Krista nevěří? Jak si můžeme zachovat vyváženost, jestliže věříme v platnost těchto zaslíbení a vedeme k tomu i druhé? Na co bychom si měli dávat pozor?*

Praktický závěr

- *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
